

LÁ THU' MỤC VỤ

“Không được thực hành các tôn giáo. Không được truyền bá các tín ngưỡng. Không được tuyên truyền xuyên tạc chính sách của nhà nước. Không được tụ tập kết bè kết phái gây rối trật tự. Không được mưu toan trốn trại. Không được sử dụng, chỉ dạy hay học các ngoại ngữ. Không được mua bán đổi chác. Không được vẽ tạp hoa màu. Không được cất giấu các vật dụng bằng kim khí. Không được đi lại linh tinh...v v...và hằng trăm thứ nghiêm cấm khác mà người tù phải giữ, ai bất tuân mà vô phúc bị “tố”, ắt sẽ nếm mùi kỷ luật.

Tôi nói vậy có nghĩa là chẳng mấy ai giữ những điều cấm nêu trên, nhưng vấn đề là phải khéo léo thế nào để đừng bị bắt gặp (bởi các cai tù) và nhất là đừng bị tố giác (bởi những tên chó săn muốn lập công). Tôi đã từng vi phạm các điều cấm ấy - vì thực tế chính tôi đã lén lút thực hành tín ngưỡng, đã truyền bá giáo lý, đã học ngoại ngữ, đã vẽ tạp hoa màu (lén hái dưa, bẻ mía trộm, lén đào sắn về ăn.. vì đói quá biết làm sao hơn để có đủ sức mà sống sót trở về !) nhưng vì tôi may mắn chưa bị ‘tóm cổ quả tang’ (nghĩa là cả cai tù lẫn chó săn đều không thấy) nên tôi không hề ‘có tội’. Với tôi, những điều luật nêu trên chỉ là luật Hình Sự.

Luật Hình Sự (Penal Law) chỉ kết án ‘có tội’ và áp dụng hình phạt khi ta bị bắt gặp đang vi phạm luật hoặc đã vi phạm luật với chứng cứ rõ ràng. Nghĩa là trong luật Hình Sự, hễ bị bắt gặp thì ‘có tội’ còn không bị bắt gặp thì đương nhiên ‘vô tội’. Luật Luân Lý (Moral Law) lại khác, điều xấu ta làm dù không ai thấy, ta vẫn có lỗi, gần kề nhất là có lỗi với lương tâm ta, cao hơn nữa là có tội đối với Thiên Chúa. Một thể chế nào chỉ ban hành bộ Luật Hình Sự mà không chỉ dạy và giáo dục giới trẻ về bộ Luật Luân Lý, ắt sẽ gặp đại loạn.

Trong gia đình, nếu cả vợ chồng lẫn con cái đều áp dụng luật hình sự với nhau, thì còn gì là hạnh phúc. Trong phạm vi tôn giáo cũng vậy, nếu chỉ giữ Luật Hình Sự thì còn gì là tôn giáo ! Chúa Giêsu xuất hiện với bộ luật Luân Lý và cao hơn thế nữa, là bộ Luật Yêu Thương của Ngài đã khiến các luật sĩ, kinh sư và Biệt Phái cảm thấy không thể chấp nhận được. Đối với những tín đồ Do Thái Giáo, điều kiện thiết yếu và chắc chắn để được phần thưởng đời đời là sự tuân giữ các giới luật. Nói cách khác, nếu muốn được hưởng phúc đời đời, họ không cần làm thêm việc gì ngoài sự tuân giữ các điều luật dạy. Vì thế, người chạy đến và quỳ trước mặt Chúa Giêsu trong bài Tin Mừng Chúa Nhật này là một tín đồ Do Thái Giáo gương mẫu.

Tuy vậy, thật là ngạc nhiên vì chính người ấy cũng chưa mãn nguyện với những gì đã thực hiện *từ thuở nhỏ*. Người ấy chưa thỏa mãn với câu trả lời của các kinh sư cũng như quan niệm của dân chúng về vấn nạn “*phải làm gì để được sống đời đời.*” Chúa Giêsu cũng nhắc lại quan niệm đương thời, nhưng không khuyên người đó chỉ dừng lại ở đó khi Ngài bảo : “*Anh chỉ thiếu có một điều*”....Thánh sử Márcô thuật lại Đức Giêsu đưa mắt nhìn người đó và đem lòng yêu mến, vì chính Ngài trân trọng những gì người đó đã thực hành từ thuở nhỏ, và khi Ngài bảo “*Anh chỉ thiếu có một điều*” không có nghĩa là phải thêm một điều nào nữa, mà là nhấn mạnh rằng đây chính là điều cốt lõi mà người đó không thể thiếu nếu muốn sống đời đời.

Nhưng điều cốt lõi ấy là gì ? Người Do Thái biết rõ hai điều luật bất khả phân ly, là “Yêu mến Đức Chúa hết lòng hết dạ hết sức” và đồng thời “Yêu đồng loại như chính mình”, nhưng họ lại diễn giải luật yêu mến tha nhân theo một cách nhìn tiêu cực bằng những lệnh cấm....“Chớ giết người...Không được gian dâm...Không được làm chứng gian...” Trong khi đó, Chúa Giêsu diễn giải luật ấy theo cách nhìn tích cực, nghĩa là thương yêu tha nhân không chỉ giới hạn trong việc không làm điều gì thiệt hại cho tha nhân, nhưng cần phải giúp đỡ tha nhân trong mọi hoàn cảnh với lòng yêu thương và kính trọng.

Rõ ràng là thánh sử Márcô muốn cho chúng ta thấy sự khác biệt giữa hai cách giải thích lẽ luật, chứ không nhất thiết là phải áp dụng lệnh truyền phải từ bỏ tất cả của cải theo nghĩa đen. Lời mời gọi quan trọng hơn nằm ở phần cuối, đó là sau khi đã rũ bỏ tất cả những gì vương bận, thì mới có thể *đến mà theo Ngài*. Thấy người ấy buồn rầu bỏ đi, Chúa Giêsu không kết án anh ta, nhưng Chúa nói rõ rằng *của cải có thể cản trở* những bước chân đi theo Ngài. Ngài đã dùng hình ảnh con lạc đà phải bỏ hết hành lý mới chui qua cửa nhỏ.

Của cải vật chất có thể là phương tiện tốt để con người sống xứng đáng hơn với tước vị làm người, nhưng cũng rất dễ trở thành những ông chủ gian ác luôn đọa đày và biến con người thành nô lệ mà một khi đã vào tròng thì không tài nào con người thoát ra được. Thế mới khổ !